

АРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ШЭНЭ ШАТАДА

СЭВ-эй сессийн заседани дүүрбэ

УХАРЕСТ. (ТАСС-ай гэж үшнэ) СЭВ-эй гэрээний ороноуд социалистическа нэгдэдые хүлээн ба харилсаа холбоо саашаан гүнзгэрүүлнэриуулан наймаагариуулаха нэгдэхэмэл програм-белүүдэ талаар нилээд хуудамори абуулаа. Коншис мавилтэствануудые тол-омашуутоглошлой хабаадлагатай Румынийн нилээд хо-лбоонон муноээр худалдмэрдэ ба аргээн Экономическа Ко-операция туналдсалтын Со-вет хойн сессийн XXXII засе-дани эхэнийнээс батадхан хай-т тусулаа.

СЭВ доторхи харилсаа хол-боо бүри үргэдэнэ. СЭВ-эй гэрээний ороноуд нэгдэхэмэл программые бэлүүлхэ тал-лаар нилээд эхэ худалдмори абуулаа. СЭВ-эй ороноудай хүсэ шадал болон нэрэ хүн-дэ улам бахичхэ.

Сессидэ хабаадагшад со-вет ба поляк космонавтуудай «Союз-30» гэжэ замбуу-линой совет онгосын зам-буулинда дэлгэдлые хан-ни халуунар амаршалан байна. Энэ хадаа «Интеркос-мос» программые бэлүүлдэг социалист ороноудай шэнэ гай-хамшагта тулалта болон гэжэ СРР-эй правительст-вын премьер-министр М. Мэнску мэдүүлэ.

Замбуулиной шэнэ тур-шалгы социалист ороноудай нягта харилсаа холбооной ба аха дүүгэй хани бариса-анай нүддэ болон гэжэ ПНР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевич хэлэ. «Интеркосмос» гэжэ программые бэлүүлгэ ха-даа социалист ороноудай эр-дэм техникын талаар харил-саа холбооной аша үрэйтэй байһанай үрэншэмэ тэр-дэм аха дүү ороноудта эрдэм наука болон техникэ хүл-дөөлгэдлэй ССР-эй анха-рал оролдоло ба али болон-хын тулалмажа үзүүлэгтын гэршэ мүн болон. Поль-шын энэ оройн үрэдэ Чехо-слоуакын космонавтуудай нилээд имгалт Советскэ Союзтай аха дүүгэй харил-саатай байһанай ашаар бэл-үүлгэдэ аргатай болоо. ССР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй совет делегацияе шэнэ тулал-таары П. Ярошевич амар-шалаад, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, ССР-эй Верховно Советэй Президиумай Түрүүлэгшэ Нурбек Леонид Ильич Бреж-невтэ бар басхалан хүр-гэхэнь гуйба.

Мүнөөнэй сессийн худал-дмори найн, бүтэмжлэй ор-шон байдалда үгээрөө. Ма-най ороноудай Коммунист бо-лоо хүдэлэршэнэй парти-нуудай хоорондоо, тэдэний правительствануудай хоорон-дохи харилсаануудай шэнэ жанар болон нүхэр ёһоной, бэе бэе хүндэл-сэлтэн ба найдлалтын ор-шон байдалда тэрэ үгээрөө. Эдэ бүгдэ хадаа марксизм-ленинизмын ба социалист ин-тернационализмын эбдрэл-гүй гол ёһонуд дээрэ манай харилсаануудые бидэний байгуулдг дээрэнэ, манай коммунист нигтэ үг зорилго-нууд тээшэ урагшаа бидэний сүг хамтадаа хабдаг дээр-лэй хүнзгэе хуулига үндэ-нэ бариматай юм.

Сессидэ хабаадагшад үгээр Бухарестдэ Экономич-еска Харилсан туналд-салтын Советэй сессийн XXXII заседани үгээрлэгдэ дэ аймагтар эхэ оролдоло анхарал хандууланайн түлөө Румынийн Коммунист партиин Центральна Комитетдэ, СРР-эй правительст-вадэ унор зүрхэний бар басхалан А. Н. Косыгин хүрэхэ.

Экономическа Харилсан туналдсалтын Советэй сессийн удаадахи, XXXII заседани, ээлжэнэй ёһоор, Москвада зарлагдаха болоо. Манай организациин 30 жэлэй ойн тэмдэглэгдэхэ боло-но СЭВ-эй гэрээний ороноудай делегациудай тэрэ тоодэ ССР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй совет делегацияе байтсаа.

СРР-эй правительствын премьер-министр М. Мэнску сугларгашдые амаршала. НРБ-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ С. То-доров хариуцай үгэ хэлэ.

Ойн баярай сессии хадаа удаан болзорой тусхай зорилгой программануудые, тэрэнтэй холбоотой тодорхой хэлсэнүүдые дүргэлгээтэ дүрхэла шата болохо ёһонтой гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Энэ хэрэгтэ манай харилсаа холбооной амжалта туйлаха байһандан бидэ бутла гүн-зэгы хабаатай гэрээшдэ.

Энэ амжалта хадаа мүнөөнэр баталдган абаһан шиндхэоригуудые бодото дээрэн бэлүүлхэ талаар орон бүхэний ажал абуула-гаар, Экономическа Харил-сан туналдсалтын Советэй гүйсэдхой, тэрэний секретариатай болон бусад зургаа-нуудай ажал абуулаагаар тодорхойлогдох байна бшуу. Хэзээнхидыше адли, манай аха дүү партинуудай зүбшэон политическэ хараа-шугамы хани харилсаа-найгаа бүхы халбаринуудта бэлүүлхэ гэрэн манай хү-дэлгээтэ бүри хүсэтей, бата-бахы болохо байха гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Бидэ вьетнам нүхэлээ шөөе дахин халуунар амар-шалабди. Вьетнамай Социалист Республикын хүтэл-бэлдэгдэй манай эгээл найн хү-сэлэнүүдые дамжуулхэет-най гуйнабди.

Мүнөөнэй сессийн худал-дмори найн, бүтэмжлэй ор-шон байдалда үгээрөө. Ма-най ороноудай Коммунист бо-лоо хүдэлэршэнэй парти-нуудай хоорондоо, тэдэний правительствануудай хоорон-дохи харилсаануудай шэнэ жанар болон нүхэр ёһоной, бэе бэе хүндэл-сэлтэн ба найдлалтын ор-шон байдалда тэрэ үгээрөө. Эдэ бүгдэ хадаа марксизм-ленинизмын ба социалист ин-тернационализмын эбдрэл-гүй гол ёһонуд дээрэ манай харилсаануудые бидэний байгуулдг дээрэнэ, манай коммунист нигтэ үг зорилго-нууд тээшэ урагшаа бидэний сүг хамтадаа хабдаг дээр-лэй хүнзгэе хуулига үндэ-нэ бариматай юм.

СРР-эй делегацияе тол-гойлогшо Ле Тхань Нги пра-вительствынгаа үмэнхэй Социалист Вьетнамые СЭВ-эй гэрээндэ абаһанайн түлөө бар басхалан хүрэгөөд, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернациона-лизмын гол ёһонудтай зо-хицуулан, СЭВ-тэй өөрын-гөө уялануудые СРР нарин нилгээр дүргэжэ байха гэ-жэ найдуулаа.

Түрүүлэгшээр хуанан М. Мэнску түгээхэлэйгээ үгэ дотор сессийн худалдмори амжалта түгээ үгэ дунгуу-дур сэдхэлээ ханани бай-һанаа элэрхэлээд тэрэндэ хабааншалагтаа булдандан бар басхалан хүрэгбэ.

Хэбэлдэ тунхагдалаха Коммунист сессии баталан абаба.

СЭВ-эй сессийн удаадахи заседани 1979 ондо Москва хотодо үгээрлэгдэхэ болоо. Энэ үгээрлэгдэхэ СЭВ-эй сессийн XXXII заседани худалдмэрэ түгээхэбэ.

СЭВ-эй сессийн XXXII заседани худалдмэрэ дүргэл-гээтэй дашрамдуулан, СРР-эй правительство ула-лагда дээрэ СЭВ-эй гэрээний оро-ноудай делегациудай тэрэ тоодэ ССР-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин түрүүтэй совет делегацияе байтсаа.

СРР-эй правительствын премьер-министр М. Мэнску сугларгашдые амаршала. НРБ-эй Министруудай Советэй Түрүүлэгшэ С. То-доров хариуцай үгэ хэлэ.

Ойн баярай сессии хадаа удаан болзорой тусхай зорилгой программануудые, тэрэнтэй холбоотой тодорхой хэлсэнүүдые дүргэлгээтэ дүрхэла шата болохо ёһонтой гэжэ тэрэ мэдүүлэ. Энэ хэрэгтэ манай харилсаа холбооной амжалта туйлаха байһандан бидэ бутла гүн-зэгы хабаатай гэрээшдэ.

Энэ амжалта хадаа мүнөөнэр баталдган абаһан шиндхэоригуудые бодото дээрэн бэлүүлхэ талаар орон бүхэний ажал абуула-гаар, Экономическа Харил-сан туналдсалтын Советэй гүйсэдхой, тэрэний секретариатай болон бусад зургаа-нуудай ажал абуулаагаар тодорхойлогдох байна бшуу. Хэзээнхидыше адли, манай аха дүү партинуудай зүбшэон политическэ хараа-шугамы хани харилсаа-найгаа бүхы халбаринуудта бэлүүлхэ гэрэн манай хү-дэлгээтэ бүри хүсэтей, бата-бахы болохо байха гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Бидэ вьетнам нүхэлээ шөөе дахин халуунар амар-шалабди. Вьетнамай Социалист Республикын хүтэл-бэлдэгдэй манай эгээл найн хү-сэлэнүүдые дамжуулхэет-най гуйнабди.

Мүнөөнэй сессийн худал-дмори найн, бүтэмжлэй ор-шон байдалда үгээрөө. Ма-най ороноудай Коммунист бо-лоо хүдэлэршэнэй парти-нуудай хоорондоо, тэдэний правительствануудай хоорон-дохи харилсаануудай шэнэ жанар болон нүхэр ёһоной, бэе бэе хүндэл-сэлтэн ба найдлалтын ор-шон байдалда тэрэ үгээрөө. Эдэ бүгдэ хадаа марксизм-ленинизмын ба социалист ин-тернационализмын эбдрэл-гүй гол ёһонуд дээрэ манай харилсаануудые бидэний байгуулдг дээрэнэ, манай коммунист нигтэ үг зорилго-нууд тээшэ урагшаа бидэний сүг хамтадаа хабдаг дээр-лэй хүнзгэе хуулига үндэ-нэ бариматай юм.

СРР-эй делегацияе тол-гойлогшо Ле Тхань Нги пра-вительствынгаа үмэнхэй Социалист Вьетнамые СЭВ-эй гэрээндэ абаһанайн түлөө бар басхалан хүрэгөөд, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернациона-лизмын гол ёһонудтай зо-хицуулан, СЭВ-тэй өөрын-гөө уялануудые СРР нарин нилгээр дүргэжэ байха гэ-жэ найдуулаа.

Түрүүлэгшээр хуанан М. Мэнску түгээхэлэйгээ үгэ дотор сессийн худалдмори амжалта түгээ үгэ дунгуу-дур сэдхэлээ ханани бай-һанаа элэрхэлээд тэрэндэ хабааншалагтаа булдандан бар басхалан хүрэгбэ.

Хэбэлдэ тунхагдалаха Коммунист сессии баталан абаба.

СЭВ-эй сессийн удаадахи заседани 1979 ондо Москва хотодо үгээрлэгдэхэ болоо. Энэ үгээрлэгдэхэ СЭВ-эй сессийн XXXII заседани худалдмэрэ түгээхэбэ.

Улаан-Үдэдэ болохоё байһан РСФСР-эй Уран зохёлошодой холбооной правленийн секретариатай зүблөөе угтуулан «ЯБАГАН ГУТАЛТА СЭРЭГ» НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

В. ИКТОР СЕРГЕЕВ «ЯБАГАН ГУТАЛТА СЭРЭГ» ГЭЖЭ РОМАНИЙ ГОЛ УДХА ХАДАА РОССИИ ГҮРЭНЭЙ ДУРНА ЗҮГТЭ ОРШОДГУ УУЖАН ҮРГЭН ДАЙДЫЕ ӨӨРГӨН БУСААХА ГЭЖЭН ЯБУУЛГАНА ҮНДЭХЭТЭЙ. ТЭРЭ ЯБУУЛГА ХАДАА ПАТРИОТИЧЕСКА МЭДЭРЭЛЭР НЭБТЭРЭН, ГҮРЭН ТҮРҮН УДХА ШАНАРТАЙ АСУУЛДОЛ БАЙГАА. АРГУН МҮРЭНЭЙ ХАЖУУГАА ЭХИТЭЙ АМАРАЙ ХОЙТО БЭЭР ОХОТКО ДАЛАЙ ХҮРЭТЭР НЭМЖИЛЭН ДАЙДА, ТИХЭДЭЙ УСУРНИН ХИЗЭЭР АНХАНДАА РОССИИ ТАНАРШАГУЙ ХУБИЙ БАЙНААА, НИРШҮГҮГЭЙ ХЭЛСЭЭНЭЙ ӨНООР ЦИНГҮДЭЙ ТАНАЛАН АШАНАН ГАЗАР БАЙНАН ЮМ.

Энэ асуудалы В. Сергеев номойгоо бүхы үйлэ ушар-нуудай гол нүдэнэ болгоо. Обществын дээдэшые, доодо-шые шатын ажал абуулаша-дай анхарал энэ асуудалда хандуулагданхай. Гэбэшье хуулига газар дайдыше Рос-сида бусааха гэжэ тиймэ бэлдэн хэрэг бэшэ байгаа. Тиймээ тус ажал абуулаа, тэрэний түгээхэ тон орбо, хү-дэлгээгүй элбэ ушарал-нуудар дүрэн байһан гэ-жэ мэдэжэ.

Романий гол герой Н. Н. Муравьев хаанай ордон со-болжо байдаг үйлэ ушар-нуудые бэе дээрэ үзэһэн, тэрэний хүндэ «ашаа» эмэ дээрэ даажэ ядан үргэлжэ-й байһан хүн. Тэрэ бүхы «ашаанайн» ажал абуулы-гы хойнонь татахашые на-шадг хүн.

В. Сергеевэй зургалһан Муравьевойн образ ушаг-шагта аһала найшагдамаар. Юуб гэхэдэ, Россия зүүн зү-гые бэхжүүлхэ гэжэ Зүүн Сибирини генерал-губерна-тор оролдоло тэрэ үедэ түрүү хэрэг байһаа ха юм.

«Ябаган гуталта сэрэг» гэжэ номой автор үйлдэг-шэ гол ноур болохо Му-равьевойн образод, тэрэний патриотическа мэдэрлэдэ, хойно харашта бодолуудта сэдхэл нилгээтэйгээр ханда-на гэжэ хэлдэгтэй. Унхөөрөө-шье, Н. Н. Муравьевойн ажал абуулаа хадаа эрээдүйн үгэтай, арад зоний хэрэгтэ алба хэхэ хурунтай байгаа. Муравьев хадаа Амарай агад шадарай дайдын түлөө, Кам-чаткын түлөө, Сахалин түл-дөө тэмсэлдэ үүхээн эхи-лэгшэ, эмхидхэгшэ хүн.

Гэбэшье, Сергеев тэрэ-ний тэнгэридэ хүрэтэр ма-танангүй, алдаршуулаха, бур-лан болохоо хүснэгүй. Түүхэтэ үйлэ хэрэгүүдые, тэрэ-гүй үеын ажабайдалые үнэн зүбээр зургалһан харуула-һанын романай эгээл найн тала болон гэжэ. Нингын ажабайдалы, тэмсэлдэ, хол-боо барисаанай үргэн эхэ ур-асаалаа соо Муравьевойн уран зохёолшын зургалһаны тайлбарлагдана. Муравь-войн тон орбо абари зангые уран зохёолшой наринаар олгоно, тэрэний образой хоёр талаае уран го-сор, үншымээр зургал-ла шадаа. Нээрэшые, тэрэ хадаа Зүүн Сибиртэй хаан-тэ засаган түлөөлгөшэ боло-хо хуанан энгэмжтэй ноур, тэрэний засаг хүрээтэйше, хиааргүйшые байһан юм. Гадна үг гарбалаарыше, хүмүүшүүлээршые дээдэ изагууртан, тайжа, граф хүн. Мүн тушаалаараа — ге-нерал-губернатор, Дурна зүгтэ Россиян бүхы хүсые гартаа барһан захирагша.

Гэхэтэй хамта «Ябаган гу-талта сэрэг» соо тэрэ хадаа дээдэ изагууртаар муу муухай талые харууула-һаа гэхэ гү, али «шэжэн-лээн» байгуулагч тэрэдэ гар-гахын» тула хэрэглэгдэнэ.

образ бэшэ. Муравьев-Амур-ский гэжын юрвэ бусын ноур шарайе зургалдахада, В. Сер-геев тэрэний абари зангай найн талые уранаар, үншэ-мөөр харуулаха, ушагшадай анхарал татажа шадаа бшуу.

Муравьев — дотор боло-лойнгоо талаар эхэ зүри-лдөөтэй хүн. Үнэн зүрхнээс хаанда этгээдэг, бүхы ажал абуулаага тэрэний үршөөлэй ёһоор эмхидхэдэг. Зүгээр өөрынгөө засаг хэрэгтэн, хэйнэшые зүбшөөд хуран-гүй, декабристуудан өөрын-гөө дурраар яоба эрхын ха-налтые болуулажархобд, үшөө тэдэнтэй танисһан байха юм.

Ушөө нэгэ жэшээ. Му-равьев, нэгэ талаана, соци-алист байдалда дураа гутаг-шадые, политическэ сэргүү-сэдтые шоо үзэнэ. Тиймэ байдал хадаа хаанта засагта харша, сүлөөтэ мэдэрэлэй муу ёро гэжэ гэжэ хэлдэг байгаа. Нүүгэ талаана тэрэ муу ёрын үндэһэн болбол үзэл сурталһаа болон, зү-гээр тэрэний нэндэжэ, зүл-дэжэ гү, «отолож» хажна-най хэрэггүй, юуб гэхэдэ үзэл сурталтай имгалт үзэл сурталтай ташуураар тэмсэхэ ёһотой гэжэ хэлдэг хүн.

Юрэдэ, Муравьев имгал-т хөөрдөөһөн соогоо зү-рилдөө гаргалд байгаагүй, мүн захиргаанайгаа ажал абуулахада баһал тиймэр-гүй ашатай. Жэшээ, Нир-шүгүгэй алтанай принскын хү-дэлбэрлэгшэдэ зуун пүүдэ алта жэл бүри олохо дааба-ри үгөө. Амарай дайдые Россияда нилүүлхэ хэрэгтэ тэрэнь гаргалдагдаха ёһо-той Тинхэдэ «газар дотор бөгөөсөө уһатай шольон со-лгуур алатай элэ», шулуу угзахы. Хаатаржануудые хайрлахгүй. Алтан, алтан, алтан — ганса энэниие мэд-дэхэ Принскүүдтэ тусхай турин тогтохо. Бүхы юм-ые шангаар, болгоомжтой-гоор, Карниска шольон-нуудһаа газашаа нэгшые абган дуудлаха ёһонгүй, бүхы үгэ үдөөтэй, хушаатай, байха, прокурорнуудта, шал-галтын комиссиудта дэгэе баригдаха ёһонгүй гэрэн зар-лиг буулгана.

Тээд, нүүгэ талаана, Му-равьев сүлдэгдэнэ декабрист-нуудта барагаар хандана, на-һа барһан декабрист Миха-ил Карлович Кюхельбекерэй басаган тушаа оролдолой гаргана, Михаил Волкон-скийе бэе тээшэ татана. Гадна «сүлдэгдэ элбэгдэ-һэн хаатаржануудта граж-данска эрхэмье ямаршые ядабаргүйгөөр бусаһанайн бүрише олон удхатай. Тэдэ-ныи Амарай дайдаа да-буулаха хасагууд болжо бэ-лэн байгаа. Тинхэдэ хэдэн мянган хаатаржануудые болзоорхой урид сүлөөлэхэ абуулаха хонэ.»

Хаанай ямаршые этгэм-жэтын хэзэгүй юумые хэжэ байһаб гэжэ мэдэрэн, өөрын-гөө урда өөрыгөө сагааруу-ла гэгэнэлдэ, нигжээ баар-гаар мэдүүлнэ: «Бангаал ааб даа, түрэнүүдтэ, ятабуудые даа элдэб эсэм этгээдүүдые дугтаргарихада, юуб бо-лохон нэм, намга абуу-лаад лэ, булээршэһын Амар гэжэ элбэгэрхидэ дүү-рээ залажарихада дүү-рээ гайхан хэрэ! Тэдэниие шорондоо хуулгахаа наана-гүй, уужам дайда руу абуу-лахам ха юм. Түүхэ намда бу-лар хүрэгээ.»

Түүхын эндэртэ өөрыгөө гаргахашаа, түүхын алдар со-лоо өөртөө олгохоо хүсэжэ, Муравьев өөрыгөө магтана,

адаудай түлөөлөгшөд — оролдууд, бураадууд, ажа-дууд, ортонгууд болон бу-сад яһатан харуулагдана. Ородой хаанууд, Петербур-гын болон Сибирини үндэр-гушаалта чиновнигууд, хри-стиан болон ламын шажаага түлөөлөгшэд, хитад амбан-гууд, манжын ваанууд ушар-на.

«Ябаган гуталта сэрэг» соо гансашые түгээтэ ноур-нууд бэшэ, мүн Зүүн-Сибир-ини, Бураалд, Алас-Дурын тала дайда, хада уула, гол горход, сагай уярагч уран гоёор харуулагдана. Тинхэдэ наһанһаа абаһан нүүд нүүд роман соо үсөөн бэшэ. Жэшээнь, Серапион Варфо-ломейский болон бусад. Энэ-ныи ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, зохёохы ухаан болодоо хүдэлдэггүйгөөр, алмаа юумые нэмнэггүйгөөр, хаан-гүйгөөр, нэгшые уран зо-хёолшо, уран зурашса бү-тээл урлагтай юм. Түүхэтэ романшые баримтата туу-жашы бэшээдэ, зохёохы, нэмжэ шадабари хэрэгтэй.

В. Сергеевэй бодото ге-ройн гүрэн түрэн асуудал шиндхэлсэн байһан хүнүүд — арад зон, Забайкалийн ород болон бурад хасагууд олоно. Имгалт тэдэний ба-тарли ажалай ашаар, агуу хүсэниин, эрэлжэ зоригтой ашаар Амарай хойто бөөйн дайда, Усуурини хизээр бо-лон бусад газар унан хадаа найн дурараа Эхэ оронтоо нэгдэбэ.

Амар мүнөөр модон ур-даа хилжэ гү? Ород болон бурад хасагуудай ажал да-юм. Англо-француз булим-таргашадаа Камчатка хам-гаалагдаа гү? Энэ — хаса-гуудай, матросуудай баатар-шалга. Ашабагдай, атага-дай, сартуулануудай, цонгоо-нуудай болон бурад бусад хасагуудай ябаган сэрэг — Забайкалийн хасаг сэргээй таһаршагүй хуби — Россия зүүн хилануудые хамгаала-да эхэ үргэе бэлүүлнэ. Тэ-дээр түрүүшынхидэ бэшэ даа. Сэлэнгын хасагуудан полк 1812 оной Эсэгэ ор-ноо хамгаалтын дайнда ха-бадаһан, хүдлөөн 1850 — 1856 онуудта Крымскэ дай-най үедэ Севастополь хам-гаалсаа һом шуу.

Декабристууд соһоо Н. А. Бестужев тодорхойгоор ха-руулагдаа. Хаатаржанай бо-лор дүүргэдэ, Сэлэнгэдэ ажа-лууа болон Н. А. Бесту-жевай образые Виктор Сер-геев үншэмээр, гоёоһоо харагдамаар зургалһаа гэжэ тэмдэглэмээр байма.

Бураадуудай «Улаан на-ран» гэжэ нэрлэнэ декабри-ст олон жэлэй туршада хаатаржанай хүндэ хүшэр «уялга» бэлүүлхэ, сүлдэг-шэ эрхэгүй байдалда яба-шые наа, өөрынгөө револю-ционно мэдэрэлдэе заахашы гэгээгүй, эрээдүйн зол жар-галда этгэнэн заанда, рево-люционер заанда Глөө гэжэ харуулагданһанын «Ябаган гуталта сэрэгтэй» шухала, но-нирхолой хууданнууд боло-но.

Юрэдэ, 1976 ондо Бу-радай номой хэблээр га-рһан «Ябаган гуталта сэр-эг» гэжэ В. Сергеевэй ром-ман манай республикын соёл болбосоролой ажабайдалда горитхойн нэмэри болохо үгөө, совет литературада өөрынгөө хуури олохо байха гэжэ этгээдэнэ.

М. ХАМАГАНОВ, хэлэ, бэшэгтэй эрдэмтэй доктор, профессор.

ХҮҮЛШЫНЬ ЗАМДА ҮДЭШЭБЭ

Мүөөе сагай элгэтэ эхэ эр-дэм, сэдхэгшэ, КПСС-эй ЦК-гай Тиймэ шүүшүн, ССР-эй Верховно Советдэ депутат, академик үбшэ Мстислав Всеволодович Келдышын хөдөөлүгтэ юуныин наһанэ дэ Москвада болоо.

СССР-эй Наукануудай Академиин Президиумай конференс-зал хоёрдохи үдэ-дэ тэрэе шаналаа гашуудалай үгэ орошон байдалтай байба.

М. В. Келдышын үнэншэн шал-ныгта урна эндэ үндэр таб-сан дээрэ табигдаа. Лениний партиин үнэн хүүбүү, эрдэм науаны элгэтэ мэдээжэ эм-хидхэлдэе гүн эхээр хүн-дэлдэгөө элэрхэйлхын тула москвашагид урда үдэрэй хидэжэ адилар, нишэ таһал-гараггүй эрэлжэл байба.

Шэнэ, шэнэ веногууд — наука ба үйлдэборини кол-лективүүдэй, партийна, со-циалист үлэеүдэй нэгэн эмхи-нүүдэй түлөөлөгшэдэй асар-һан веногууд зал худар оруулагдана.

11 час. Наһа барагшын бөсые харахаа оролдо бо-лоулагдаха. Шаналай аял-ганууд эздэлдэ. Хүдөөлүгтэ эмхидхэхэ комиссийн гэр-шүүд М. В. Келдышын үнэ-шэн шарилтай урьне гарга-һаа катагалд дээрэ табиба. Хүдөөлүгтэ үнэншэн Мос-квашагид түб тээшэ нилээд да-башаа. Урьшын Союзуудай байшангай дэргэдэ эхэ буу-та лафет дээрэ гаргаба.

Шаналай гашуудалай ёһо-лод сэргээй эскортхоор үдэ-шдэнэ, нилээд хотын хэлэ мянган түлөөлөгшэдэй суг-ларһан Улаан талмай тээшэ дабашаа.

Шаналай кортеж Улаан талмай дээрэ оржо эрэнэ. М. В. Келдышын үнэншэн шал-ныгта урна тусхай табсан дээрэ табигдаба.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гри-шин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, Ф. Д. Кулаков, М. А. Суслев, Д. Ф. Усти-нов, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зми-нян, Я. П. Рябов, К. В. Ру-сиков трибунада гараба.

Хүдөөлүгтэ эмхидхэхэ правительствена комиссия түрүүлэгшэ, ССР-эй Ми-нистрүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо Л. В. Смир-новы шаналай митингые КПСС-эй Центральна Ко-митетэй, ССР-эй Верхов-но Советэй Президиумай, ССР-эй Министруудай Со-ветэй даалгабарээр нэгээдэ, Мстислав Всеволодович ажал абуулаһан партийна за-лан сэхэд, түрэнэй ашаар та-һа баримтадг һэн. Арадай партиин эхэ комплекскэ зорилгонуудые шиндхэлдэгдэ эрдэмтэдэй олон коллектив-эй, худалдмори шадамараар эмхидхэдэг, эрдэм наукин материална үндэһэ нуури бэхжүүлхэ гэжэ оролдолод байһан. Юундэб гэхэдэ, тотн мэргэн прирбонуд ба аппа-ратураар зэбсэгжэһөн кол-лективүүдэй ажал эрдэм, техникын эршөөтэй түргэн-гөөр хүржээгэ байгаа үе сагта ажал хэрэгэй амжалта ханганша шадаха тээд ойлог-долд байба. Мстислав Все-володович элгэтэ эхэ эрдэмтэ байһаана гадна, мүн эрхим ээргын мэргэжэлтэй олон тоото кариуудые шадамар мэргэжээр бэлдэ. 40 гаран жэлэй туршада багшалхада, бэлгитэй бэрхэ эрдэмтэд ба инженерүүдэй шэнэ үгэдэ-шы хүмүүшүүлэдэ, тэдэнь эрдэм-шүнжэлэн институтта, конструкторскэ бю-роуудта амжалтатайгаар аялалажа байдаг. М. В. Келдыш тухын түрүүн со-циалист ороноудтай улахоо-рондын наука харилсаа холбоо эмхидхэхэ ба хү-гжээхэ хэрэгтэ бата бөшөр хубилага оруулан байха юм. Арадуудай хоорондын эр найрамдал ба харилсаа холбооной түлөө, бүхы оро-нуудай эрдэмтэдэй наука ха-рилсаа холбоо ханганһан тү-лөө залан шууд тэмсэлнэй тэрэниие тон хүндэтэй, маг-талтай болгоо.

Эхэ оюун бэлгитэй эрдэм-тэ-коммунист, бата суртал бодолтой, шухала асуудал-нуудые шиндхэхэдэ түр-лүүд ажал туйһе харадаа аба-нэдэ, залан сэхэд, Эхэ орш-нод партиин хэрэгтэ үнэн байһанһын М. В. Келды-шын бүхы зоний дунда хүн-дэтэй болгоо.

Эрдэм наукада, өөрынгөө арадай бүхы хүсээе зороул-даг, хизааргүй үнэн сэжээ-р алба хэдэг байһан гайхам-лиг эрдэмтэ-коммунистын нэрэ алдар совет хүнүүдэй зүрхэ сэдхэлдэ хэтэ мүн-хэдөө наһагдажа байха.

КПСС-эй МКГ-гай секре-тарь В. Н. Малеин удаа тээшэ үгэ хэлэбэ. Совет эрдэм нау-ка урдын хэзээшэ үзэг-дөөгүй эхэ амжалтануудые туйлаха, дэлхэй дээрэ суу-тай болоһондоо Мстислав Всеволодович Келдыш мэдэ-тын имэй гайхамшаг хүнүүд-тэ улгатаа. Москвагай университетта туража, эр-дэм болбосорол олоно, Мэ-гэзэ оройнгоор эрдэм наукин гэрэн аһа зышалууудые эрхим ёһоо захшалууудые эрхэм элбэгэрхидэ үргэлжэ-лүүлэн энэ хүн шэнэ со-циалист үе сагай эрдэмтын эрхим жэшээ болон. Хурса бэлгэ шэнэ зориг, түгээдэг эрдэм мэргэжэлдэ Эхэ оро-нойнгоо хүсэ шадалье бэх-жүүлгэдэ, коммунизм бай-гуулгын хэрэгтэ сүм зороул-һан байна.

М. В. Келдышэй нэрэтайнэ холбоотой юм гэжэ тэмдэг-лэбэ. Манай математическа ба эрэгэродинамическа шэнжэлэгүүдэй дэлхэй дээрэ түрүү нуури ээлдэг бай-һандан совет эрдэм наука М. В. Келдыш эхэ улгата-тай юм. Манай Эхэ оройн ракетно-ядерна хуяг бини болохо ара олгоно наука тодорхой ороноудые эмхид-хэхэ гол эрдэмтэдэй нэгэн холондо. 15 шахуу жэлэй туршада ССР-эй Науканууд-тай академие толгойлоно байһаада, совет эрдэм нау-кын, тусхайлан хэлбэл, мо-лекулярна биологичи, генети-кэ мэтын шэнэ халбаринуудые хүгжээхэ хэрэгтэ хуби-тада эхээр оруулан байха.

Эхэ оюун бэлгитэй эрдэм-тэ-коммунист, бата суртал бодолтой, шухала асуудал-нуудые шиндхэхэдэ түр-лүүд ажал туйһе харадаа аба-нэдэ, залан сэхэд, Эхэ орш-нод партиин хэрэгтэ үнэн байһанһын М. В. Келды-шын бүхы зоний дунда хүн-дэтэй болгоо.

Эрдэм наукада, өөрынгөө арадай бүхы хүсээе зороул-даг, хизааргүй үнэн сэжээ-р алба хэдэг байһан гайхам-лиг эрдэмтэ-коммунистын нэрэ алдар совет хүнүүдэй зүрхэ сэдхэлдэ хэтэ мүн-хэдөө наһагдажа байха.

КПСС-эй МКГ-гай секре-тарь В. Н. Малеин удаа тээшэ үгэ хэлэбэ. Совет эрдэм нау-ка урдын хэзээшэ үзэг-дөөгүй эхэ амжалтануудые туйлаха, дэлхэй дээрэ суу-тай болоһондоо Мстислав Всеволодович Келдыш мэдэ-тын имэй гайхамшаг хүнүүд-тэ улгатаа. Москвагай университетта туража, эр-дэм болбосорол олоно, Мэ-гэзэ оройнгоор эрдэм наукин гэрэн аһа зышалууудые эрхим ёһоо захшалууудые эрхим ёһоо захшалууудые эрхэм элбэгэрхидэ үргэлжэ-лүүлэн энэ хүн шэнэ со-циалист үе сагай эрдэмтын эрхим жэшээ болон. Хурса бэлгэ шэнэ зориг, түгээдэг эрдэм мэргэжэлдэ Эхэ оро-нойнгоо хүсэ шадалье бэх-жүүлгэдэ, коммунизм бай-гуулгын хэрэгтэ сүм зороул-һан байна.

М. В. Келдышэй нэрэтайнэ холбоотой юм гэжэ тэмдэг-лэбэ. Манай математическа ба эрэгэродинамическа шэнжэлэгүүдэй дэлхэй дээрэ түрүү нуури ээлдэг бай-һандан совет эрдэм наука М. В. Келдыш эхэ улгата-тай юм. Манай Эхэ оройн ракетно-ядерна хуяг бини болохо ара олгоно наука тодорхой ороноудые эмхид-хэхэ гол эрдэмтэдэй нэгэн холондо. 15 шахуу жэлэй туршада ССР-эй Науканууд-тай академие толгойлоно байһаада, совет эрдэм нау-кын, тусхайлан хэлбэл, мо

МОНГОЛОЙ АРАДАЙ РЕВОЛЮЦИЙН 57 ЖЭЛЭЙ ОИЕ УГТУУЛАН

ХАНИ НҮХЭДЭЙ АЛЫГАН ХАЛУУН

МОНГОЛ орон... Үргэн таландууд үндэр уула гаданууд тунгалаг унтай гол горхонууд. Снобирин тайганаа дутахагүй бүтүү хубшээ. Иймэл даа Монгол орон Энэ хайхан орондо айлшаар ерэнэн биднээр үзэхсэлэн гоё байгалийн үнэн зүрхэнөө наймаан хаража, Монгол ороной ажалша зонтой хани халуунаар уулажа, танилсажа, зүрхсэдхэл соогоо эх хайхан мэдэрэл үлөөж, хүндэмүүшээ, баяртай, согтой монгол нүүдтөө баяр хүргэн яваа нэмдн.

шан соо орожо, экспозици-нуудтай танилсахадаа, Монголой арадай хубисхалай түүхыс хайн мэдэхэ болоод гарашах. Экспонат бүхэ-ниний тон эхэ ноирхол та-наа. Монголой арадай ре-волюцино партиин бин болоно ушар Монгол оро-ной түүхэдэ тон шухала үй-лэ хэрэг болон байна. Юуб гэхэдэ, энээнээл улмажа-лан, дарлалта мүлжэлтэ до-ро байн арад зоной эрхэ сүлөөгэйгөө түлөө тэмсэл шэнэ удхатай, гол шэглэлтэй болой байна.

Монгол арадай вожд Сүхэ-Баатарай акабайдалыс, ажал абуулгыс харуулан экспозици уга, ноирхолтой. Эрэлхэг зоригто революци-нерэй абана яваан юмэ-ниний, тэрэнэй бэшлэн но-мууд олоор суглуулагдан-хай байна.

Сүхэ-Баатар багхан хото юм. Эндэ тэмсэл олон про-мышлена предпритиунууд-ыс үгы. Тон томон гэхэдэ, модо болбосоруулгын комби-нат болоно. Эндэ 800 гаран хүдэлмэришд ажалладаг. Цехүүд соогурн ябажа ха-раладаа, залуушуулай эхэ олоороо ажалладагыс оёоор-но, тэдэнэртэй хани халуу-наар хөөрэлдөөби. Юрэдөө, хаанашыс яоахамнай, залуушуул ярамшленность-да ажалладаг байна. Энэ гай-халгүй. Юуб гэхэдэ, Монго-лой залуушуулай дунда шэ-нэ техникэ эхэ хүндэтэй. Тинмэнэ тэдэнэр техника шудалха дуратай байна бшуу.

Сэлэнгэ аймагай нэгэдэхэ дунда хуруулин багшана-рай, ахамад классуудай ну-рагшанартай уулзалга эхэ но-ирхолтойгоор үнэрөөс нэн. Тус хуруулида залуу багша-нар багал олон. Бултадаа Улаан-Баатарай багшанарай институт дүрүгэдэ, эндэ эрэлд хүдэлжэ байна.

Сүхэ-Баатар ресвомолой горком соо баха ноирхолтой уулзалга болоо. Тус горко-мой секретарь Вадраа ай-маг тухайдаа, залуушуулай ажал хэрэгүүд тухай хөөрөөс нэн.

ДАРХАН хото Монголой Арадай Республикын индустриална шэнэ гүб мүн. Эндэ совет, болгар, венгр, немец, чехословак, румын барилгашадай туһаламжаар силикатна завод, дэгэл оёдог фабрика, ТЭЦ, гэр барилгын комбинат болон промышлен-на бусад предпритиунууд бодхогодонхой.

Ресвомолой Дарханай горкомой нэгэдэхэ секретарь Лхундэвжамид биднэрыс ури-жа, залуу хото тухайдаа хөө-рмөй 6.500 гаран гашүүд тоологдоно. Хото соохи пред-притиунууда залуушуулай 80 гаран бригада ажаллана. Тэдэнэри дунда ажалай тү-рүшүүл олон.

Дарханай ТЭЦ-эй барилга совет-монгол хани ба-рисаанай тодо гэршэ мүн. Тинмэнэ ТЭЦ-эй барилга-да эхилэхээс хойшо хүдэл-нэн би монгол ханинарагшаа аша туһада шадалаа гамна-гүй, бүхи шадларга хэрэг-дэн ашагланаб, — гэжэ Алексей Гаврилович бид-нэртэ хөөрөөс нэн.

Эгэл түрүүн Сүхэ-Баатар ерөөбди. Сэлэнгын айма-гай түб болохо тус хото Монголой арадай хубисхалай үлгы гэжэ тоологдодог-гүй. Сүхэ-Баатарнаа хор-гаран модоной газарта оршод-до Алтан-Булагыс гаминда-нууднаа сүлөөлжэ, Монголой арадай хубисхал эршэдэн усалдагдаад, арадай бата гарта Монгол ороной хуби-залан үгтэнэ байна бшуу.

Алтан-Булагта манай сов-ет барилгашадай туһалам-жаар айхабтар гоё музей ба-ригданхай. Гэсэ гэрэй түхэл-тэйгөөр баригданэн энэ бай-данхай.

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

УЯНГА

Хоёр алтан шарахан ха-раасгай нишэ-тишэхээс сахилгаан шэнгээр шуу-майнидхэ зуураа, жэгтэй прагуу гоёр аад, ехэл мэг-дэнэн янзатгайгаар шаханан гүнгэрхэ зуураа, ингэжэ до-хёо үгөөб: «Хоёрхон хоёр хүхэ сүсгэс, түрэл манай жэгүүртэн, ойлгт, ниидт, ярагт, шулуунтай хүнды-нөө хорото могой нолжорон гараад, шулуундал адли бо-ро эрэн үнгөрөөс бээс дал-далан, та хоёрто хоро хаяжа алаад, эдин залгихаа муш-харжа ялалт. Бээс абарты, ниидэгт, түргэн, гүргэн».

«Хабарай халуурма саг эхилжэ, зунай зулгы хайхан саг ерэдэг. Аяар холын ур-дын урдахы дулаанай ороннууднаа намартаа тишэ-нидэн ошонон манай жэг-үүртэ ханинар болохо олдбэ шубууд бусжа эхилдэг. Га-зар холо, ябадал хүндэ даа. Гэхэтэй хамта, эхэ нотагаа, эдин тоонтодоо бусалга-ниний дэлхийн олон жэгүүр-тэйн дэлгэр эхэ хайн удэ-рийс болохо ёһотой ха юм. Намартаа дулаанай орон руу, урагшаа нидэн ошохо-доо, шубууд нөөл наанаа зо-бонитойгоор гангалнаар бай-ха. «Хүшэр шэрүүн хүйтэн сагай эрдэг хадан, бид-нэр түрэнэй, үдэнэн түрэл нотагууддаа саг зуура орхи-жо, хари холын газарта ошохо, үбэлыс үнгэргэн, эл-

даа, зүб. Олон мурэн да-линуудыс, хада уланууд-ыс, гуон, талуудыс га-талжа, зобонлогон зузаан, хүндэ харгыс галгаш хэрэг-тэй болоо нэн.

Эдэний нидэн, агаарай гүн соо арбажа оролдон, наашаа зоринод. Тэд ур-дын үшөөл ута, уудам түл-гэрини зам зонхын. Али нэгэн алтай газарта амар-лан болоод лэ нидэнэд. Зо-рлонгой олоншыс наань, доосон хайхан, гэрэлтэй даа. Нютаг нугыгнаа наби сээгье, намаа ногоос, хада үшөөл, гол горхонныс, дай-да дэлхэйс хаража, сэнжээс сэлмэхэ, сэдхэлээс баяр-луулахыс али зэргэ хайхан боо...

Бүри урда, холо нэн, нэ-гэ майла хуудыс үбэртэ «маржа, байсахаа эдэлжэ гэжэ мүнөөхи дүрбэн жэг-үүртэмнай хэлсэб. Алтан шарахан хоёр хараасгайны жэмэстэй модон дээрэ жу-жа, үлр жэмэстэ гэмтэгдэг шумуунуудыс баринад. Хоёрхон хоёр номин хүхэ сүсгэсгын газар дээрэ жу-жа, монсого-согсого гэлдэн, хүнүүлдээрэ дэр-дэрхэн хөөрөөрэн, сээсэ ногоос шарлуун хорлодог хор-хонуудыс түнэд. Яобан лэ газартаа хүн зондо туна

Наранай нилээд доо-шоо орон хойно ба-гахан тосхойн захда харгын машина хүлээн зогсоно. Талаан боло-жо, районий түб хүр-тэр хаяулаа да түб гэжэ зосоого найдан-хайб.

Гарта баринар модон нэлмээрэ харгын ха-луугаар ургалан ха-лахаис эхэл солдон хүнжнөөр таһара таб-шажа уаганаа. Со-туургай түрэн шуу-мар гэжэнь. Нэгэ газартаа алтаншэ тоонтогой, нилшэ тин-шөө гүний, дэлбэрэн ээрэмшөөн. Хүбүрхэ-нини адалган, нилээд удаан зогсооб. Тээд тэрэмни намаис огто тоонтогой хөөртэй.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Хоро то могой хорон эхэ, эрэн могой эдншэ эльбэдэ!» гэжэ хороор хошхоржо, мүлжэ бодон

Байгаадна намарай шэнжэ үзгэдэнхэй, хүй-тэньш. Уе-үе болоод лэ, нэршгэнүр налхын үлсэгээд, хүйтэ даал-гааджа юм.

«Хүбүүн, хэн гэ-жэ нэрэтэй бэлшэ?» гэжэ нэгэ дүтлэдэн асуужа үрдиб.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Хоро то могой хорон эхэ, эрэн могой эдншэ эльбэдэ!» гэжэ хороор хошхоржо, мүлжэ бодон

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-93, првёмвая — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, вав редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленность и строительства — 2-61-35, хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства в быта — 2-69-58, культуры в школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, 2-54-93, павсем в селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолaboratory — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

ЭНЭ ХУУДААНДАМНАЙ УНШАГТЫ: Замай тэмдэглэл. Шэнэ зохёолнууднаа. Уран зураашын дэбтэрнээ. Арадай аман зо-хёол.

Ц. Д. ДАМДИНЖАПОВ

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДХЭЭ

ОНЬОН ҮГЭНҮҮД

ТААБАРИНУУД

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕВОЛЮЦИЙН 57 ЖЭЛЭЙ ОИЕ УГТУУЛАН

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

Улаан-Баатарта би өөрөө эхэ сонин хүнтэй уулзаа. Мо-нголой мэдээжэ поздүдэй нэгэн болохо Мишигийн Цэ-дэндрж гэртээ урижа тон үсөөн, шухаг номуудайгаа суглууларби-коллекци ха-руулаа. Эндэ элитэ зо-хёолшод позт Э. Меже-лайтсий, Василий Шук-шинай, Нацагдоржын гар-та билгатай номууд бин.

Монгол орон, арад зо-ниний совет орондо, совет хүнүүдтэ эхэ хани халуунаар хандадаг гэжэ үнэнэй мэдээ-жэ. Бидэнэршэ энээниний хоёр нодөөрөөс хаража, зүр-хэ сэдхэлээрээ мэлэрнэ эрөөбди. Тинхэдээ монгол ха-ниннарагшаа бидэнэртэ үзүүл-нэн хүндэмүүшэ угтамжыс хэзээдэшэ мартахагүй бай-хадби. Юуб гэхэдэ, хани нү-хэдэй алыган халуун ха юм.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

«Харыш, энэ шол-мохон багханшыс наа, Абай Гэсэр тухай ду-лахай!» гэжэ би до-соогоо гайхааб. «Тү-рэлхидын, аха этэ-шэньрын энэ үлбэр уншажа үгэнэн бай-гаалтай даа. Тинмэ-нөөл мүнөө Гэсэр бо-лоод гэжэ энэ олон ха-лахайтай, элдэб шол-мо-сууд гээд лэ, аһан ша-лаараа тулалдажа бай-на бшэ гү? «Харта-наан номтой Нюната-Нюургай хүбүүн» гэнэ энэ үлбэрэй үни заяанда мартагдаша-нан үгүнүүд гэнтэ ха-наандам оробо.

Манай п... г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35, редактор — 2-54-93, првёмвая — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, вав редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленность и строительства — 2-61-35, хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства в быта — 2-69-58, культуры в школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, 2-54-93, павсем в селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолaboratory — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.